

PRAKTIJKVOORBEELDEN

PRAKTIJKVOORBEELD 1

Opleiding professionele schoonmaaktechnieken VDAB Antwerpen

Beschrijving vakopleiding

De opleiding brengt de cursisten praktische kennis en vaardigheden bij over technieken, materiaal, machines en producten uit de sector professionele schoonmaak. Na deze opleiding kan de cursist werken als schoonmaker van lokalen en grote ruimtes, schoonmaker in ziekenhuizen, rust en verzorgingstehuizen, schoonmaker van kantoren, van magazijnen en werkplaatsen, van openbare ruimtes: (stations, bibliotheken).

Klaspopulatie vakopleiding

Taalheterogeen¹

Vereist instroomniveau² vakopleiding

A2/Waystage (1.2)³

Vorm van geïntegreerd onderwijs: Nederlands op de opleidingsvloer

Laagtaalvaardige cursisten krijgen Nederlands op de opleidingsvloer (Nodo) tijdens de praktijklessen op de werkvloer of tijdens aparte klassikale taallessen die ingebed zijn in de beroepscontext.

Screening van anderstalige cursisten

De anderstalige cursisten leggen de TIBO⁴ af. Zijn ze niet geslaagd, dan volgen ze eerst de cursus *Vacant*⁵ in een voortraject van VDAB. Daarna volgen ze eventueel nog een vakspecifieke opleiding die vooral is gericht op het verwerven van vakwoordenschat. Zijn de cursisten geslaagd, dan worden ze verder gescreend om te bekijken of ze in aanmerking komen voor Nederlands op de opleidingsvloer.

Dit tweede deel van de screening bestaat uit:

- vragen oplossen bij de beroepenfilm 'schoonmaak' van VDAB. Op basis hiervan maken ze tevens een keuze binnen de schoonmaaksector: privé- of particuliere sector.
- een formulier met persoonlijke gegevens invullen
- het Technisch Pedagogisch Dossier (TPD) van de kandidaat bekijken

Taaldocent

Een lesgever NT2⁶ van VDAB verzorgt de lessen Nederlands op de opleidingsvloer.

Inhoudelijke invulling van Nodo

- In de praktijklessen neemt de taaldocent de taalzwakkere cursisten apart om een bepaald lesonderdeel uit te leggen. Ondertussen behandelt de vakdocent hetzelfde of een ander lesonderdeel met de taalsterkere cursisten. Op deze manier is differentiatie binnen de groep laagtaalvaardigen mogelijk en komen er voor de cursisten geen extra lesuren bij. Een ander voordeel is dat de taaldocent het werkmateriaal in het vaklokaal ter beschikking heeft.
- De taaldocent geeft een vijftal algemeen beroepsgerichte taallessen aan de hele groep laagtaalvaardigen. Bijvoorbeeld: dagindeling, evaluatie, telefoneren, afwezigheid melden. Voordeel: deze lessen kunnen elke keer opnieuw worden gegeven.

¹Taalheterogeen' betekent dat er zowel Nederlandstaligen als anderstaligen in de vakopleiding zitten.

²'Instroomniveau' betekent het niveau dat cursisten al behaald hebben.

³Zie bijlage 1 *Vergelijkend overzicht niveau 5 Nederlands tweede taal*.

⁴Taaltoets Instroom Beroepsopleiding'. Deze toets werd ontwikkeld door CTO. Hij meet of kandidaten voldoende taalvaardig zijn om in te stromen in een beroepsopleiding van VDAB.

⁵Vacant is een schakelcursus die cursisten voorbereidt op een opleiding binnen de secundaire sector of een tewerkstelling binnen die sector.

⁶Nederlands tweede taal.

- De vakdocent geeft aan met welk lesonderdeel laagtaalvaardige cursisten problemen hebben of hadden. De taaldocent bereidt deze lessen voor of herhaalt ze op een aangepaste manier. Ze worden gegeven aan de hele groep of aan een aantal cursisten. De lessen zijn maatwerk en vergen meer voorbereiding.

Tijdsbesteding aan Nodo

3 uur per week Nodo tijdens de praktijkles.

6 uur per week aanwezig op de locatie van de vakopleiding voor overleg met vakdocent, lesvoorbereidingen, individuele gesprekken met of begeleiding van cursisten.

Plaats Nodo binnen curriculum

Nodo is volledig geïntegreerd binnen de vakopleiding.

Organisatie van Nodo

Nodo vindt plaats in een opleiding van VDAB. De taal- en vakdocent zijn beide aangesteld door VDAB.

Samenwerking taal- en vakdocent

- Het lesmateriaal voor Nodo wordt ontwikkeld door de taaldocent.
- De vakdocent geeft aan met welke lesonderdelen de cursisten nog problemen hebben en wat de taaldocent in zijn lessen zeker moet/kan behandelen.
- De taaldocent geeft NT2-tips aan de vakdocent.

Aanpassing didactiek door vakdocent

- aanpassen van het taalgebruik: lager tempo en verzorgde taal
- visualiseren van handelingen
- laten verwoorden van handelingen tijdens de praktijkles
- levensecht leren doordat de werkvloer centraal staat in de lessen

Materiaal

visualiseren: foto's, voorwerpen, producten, ...

Ondersteuning bij de aanpassing van de didactiek

De taaldocent geeft wekelijks didactische NT2-tips aan de vakdocent om de vaklessen aan te passen.

Infrastructuur

- Ter bevordering van interactie staan de banken in de theorieklas in een U-vorm.
- Het simulatielokaal met alle werkinstrumenten en machines bevindt zich naast de theorieklas: de taaldocent kan hiervan gebruik maken.

PRAKTIJKVOORBEELD 2

Opleiding Hulpkapper SCVO SIVO⁷ i.s.m. SCVO Sité

Beschrijving vakopleiding Hulpkapper⁸

De opleiding brengt de cursist kennis en vaardigheden bij van haarwassen, brushing, verzorging, onthaal, basissnit, basistechnieken vluchtige en tijdelijke kleuringen, basiswatergolf en wikkeltechnieken.

Klaspopulatie vakopleiding

Taalheterogeen

Gewenst instroomniveau vakopleiding

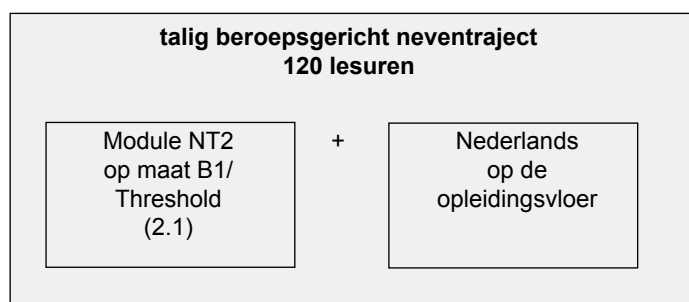
A2/Waystage (1.2)⁹

Beoogd uitstroomniveau van het neventraject

B1/Threshold (2.1)

Vormen van geïntegreerd onderwijs: een talig beroepsgericht neventraject en Nodo

Cursisten met taalproblemen krijgen een neventraject NT2 aangeboden op niveau B1/Threshold (2.1) met impliciet Nederlands op de opleidingsvloer. Het neventraject is volledig gebaseerd op de beroepscontext en de lessen van de vakopleiding.

Screening en diagnostische taaltoets

Alle cursisten, zowel anders- als Nederlandstaligen, leggen vóór de inschrijving een taaltoets af. Deze toets is ontwikkeld door SCVO SIVO en SCVO Sité.

De procedure verloopt als volgt:

- De cursisten beantwoorden schriftelijk een aantal vragen in volledige zinnen. Op basis hiervan worden de vermoedelijk laagtaalvaardige cursisten geselecteerd.
- Met de geselecteerde cursisten wordt een individueel gesprek gevoerd en er wordt gevraagd naar hun studies NT2. Behaalt een cursist de normen van A2/Waystage (1.2) niet, dan wordt hij doorverwezen naar Het Huis van het Nederlands of VDAB¹⁰.
- De cursisten die wel het taalvaardigheidsniveau A2/Waystage (1.2) bezitten maar toch nog te laagtaalvaardig zijn, krijgen informatie over het programma van module B1/Threshold (2.1) voor Hulpkappers.
- De cursisten beslissen zélf of ze deze module NT2 willen volgen, maar het wordt hen toch aangeraden.

⁷ www.scvo-sivo.be

⁸ Deze opleiding wordt vervangen door de opleiding Kappersmedewerker.

⁹ Zie bijlage 1 *Vergelijkend overzicht niveaus Nederlands tweede taal*.

¹⁰ Een centrum kan cursisten niet weigeren op basis van een te lage taalvaardigheid.

Taaldocent

Het talig beroepsgericht neventraject voor Hulpkappers met impliciet Nodo wordt door een lesgever NT2 van SCVO Sité verzorgd.

Inhoudelijke invulling van het neventraject

- De inhoud van deze taallessen is gebaseerd op de kapperscontext en de vaklessen.
- De lessen zijn een voorbereiding of nabespreking van de vaklessen.
- Wanneer de vakdocenten specifieke problemen signaleren, dan wordt er tijdens de lessen op ingespeeld.

Tijdsbesteding neventraject

3 uur per week gedurende module 1 (totaal 60u)

Locatie neventraject

De lessen vinden plaats in een simulatielokaal van de vakopleiding.

Plaats neventraject binnen leertraject

Het neventraject wordt gelijklopend met module 1 Hulpkapper gegeven.

Organisatie neventraject

Het neventraject wordt aangeboden als extra module B1/Threshold (2.1)¹¹. Er werd aan de inspectie een afwijking van het leerplan aangevraagd.

Inhoudelijke invulling neventraject en Nodo

- De taaldocente geeft in het neventraject taallessen op niveau B1/Threshold (2.1) aan de hele groep taalzwakkere cursisten. De inhoud van deze taallessen is gebaseerd op de inhoud van de vaklessen.
- De taaldocente circuleert tijdens de praktijkles. Terwijl de cursisten aan het werk zijn, vraagt ze hen om hun handelingen te verwoorden: waarom ze iets doen, wat ze straks gaan doen, De cursisten leren zo over het vak praten.
- De taaldocente is aanwezig tijdens theoretische lessen. Als er begripsproblemen zijn, onderbreekt ze de les om de cursisten talig te ondersteunen. Ze schrijft ook nieuwe woorden en schema's op het bord als ondersteuning bij de theoretische uitleg.

Tijdsbesteding

- 3 uur per week Nodo (totaal 60u) gedurende 20 weken binnen het talig beroepsgericht neventraject
- extra uren Nodo binnen dit project

Plaats Nodo binnen leertraject

Nodo wordt zo geïntegreerd mogelijk aangeboden binnen de vakopleiding Hulpkapper. Nodo is een onderdeel van het neventraject.

Organisatie

Het neventraject en Nodo worden gefinancierd door SCVO Sité. Door dit project kunnen er extra uren Nodo worden voorzien.

Samenwerking taal- en vakdocent

- De vakcoördinator en vakdocenten geven aan met welke lesonderdelen de cursisten nog problemen hebben en wat de taaldocent in zijn lessen kan behandelen.
- De taaldocent geeft NT2-tips aan de vakdocenten en ondersteunt hen bij het herwerken van het cursusmateriaal en toetsinstructies.

¹¹Zie bijlage 1 *Vergelijkend overzicht niveaus Nederlands tweede taal*.

Aanpassing van didactiek vakdocent

- Aanpassen van het taalgebruik: lager tempo en verzorgde taal.
- Visualiseren door middel van foto's, prentmateriaal, gebaren, ...
- Levensecht leren doordat de werkvloer voor een groot deel centraal staat in de lessen
- Zoveel mogelijk vertrekken vanuit handelingssituaties. Bijvoorbeeld: demonstraties, proefjes.

Materiaal

- visualiseren: foto's, voorwerpen, producten, ...
- aangepaste cursus
- aanpaste toets- en examenvragen

Ondersteuning bij de aanpassing van de didactiek

- De taaldocent overlegt wekelijks met de vakcoördinator om in de vaklessen zoveel mogelijk taalondersteuning aan laagtaalvaardige cursisten te geven. De meeste vaklessen worden volledig herwerkt.
- Aan de overige vakdocenten worden didactische tips gegeven tijdens vakvergaderingen, na lesobservaties van vaklessen of na Nodo in de vakles.
- De taaldocente geeft feedback op het aangepaste lesmateriaal en toets- en examenvragen en/of past het aan.

Infrastructuur

- De cursisten zitten rond een grote tafel, waardoor interactie mogelijk is.
- Zowel praktijk- als meer theoretische lessen worden in het simulatielokaal gegeven: wat cursisten leren, passen ze meteen toe.
- De taalklas is eveneens een simulatielokaal waarin de taaldocente gebruik maakt van kappersmaterialen en de infrastructuur.

PRAKTIJKVOORBEELD 3

Opleiding kinderopvang SCVO Sité¹²

Beschrijving vakopleiding Kinderzorg

De opleiding bestaat uit 3 luiken: zorg in de kinderopvang, begeleiding van het jonge kind en begeleiding van het schoolgaande kind. Cursisten leren praktische vaardigheden als de dagelijkse verzorging en de omgang met kinderen en krijgen een theoretische basis. Tijdens en na de opleiding kunnen de cursisten aan het werk in kinderdagverblijven, peutertuinen, kleuterscholen, Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning en in Initiatieven voor Buitenschoolse Opvang.

Klaspopulatie vakopleiding

Taalheterogeen

Gewenst instroomniveau vakopleiding

B1/Threshold (2.3)

Beoogd uitstroomniveau van het neventraject

B1/Threshold (2.4)

Vorm van geïntegreerd onderwijs: een neventraject

Alle cursisten volgen het neventraject, tenzij ze op basis van de toelatingsproef een vrijstelling krijgen. Het neventraject bestaat uit klassikale vakspecifieke taallessen. De inhoud is gebaseerd op de werkcontext van 'Begeleider in de kinderopvang'.

Screening en diagnostische taaltoets

Alle cursisten - zowel anders- als Nederlandstaligen - leggen een toelatingsproef over een pedagogisch onderwerp af.

Het eerste deel van de toets is schriftelijk en bestaat uit vragen over motivatie, werksituatie, opleiding en studiebelasting.

Het tweede deel bestaat uit een leestekst met inhoudelijke open vragen. De toets wordt inhoudelijk en globaal talig geëvalueerd door de vakdocent. Enkel indien de vakdocent twijfelt aan de taal van de cursist, geeft hij de toets door aan de taaldocent.

In het derde deel van de toets doet iedereen een gesprek. Wanneer blijkt dat de cursist te zwak is, wordt een instaptoets NT2¹³ afgenomen. Hij krijgt dan de raad om eerst extra NT2-lessen te volgen en dan pas in te stromen.

Taaldocent

De lessen worden door een taaldocent NT2 van SCVO Sité verzorgd. De taaldocent werkt op dezelfde locatie als de vakdocenten.

Inhoudelijke invulling neventraject

De inhoud is gebaseerd op de beroepscontext van 'Begeleider in de Kinderzorg' en op taken en opdrachten binnen de stage. Er wordt veel aandacht besteed aan schriftelijk rapporteren.

Tijdsbesteding neventraject

3 uur per week¹⁴

Plaats neventraject binnen leertraject

Het neventraject wordt tegelijkertijd met de opleiding Kinderzorg aangeboden.

¹² www.scvo-site.be

¹³ In CVO ook bekend als 'niveaubepalingstoets'.

¹⁴ De tijd voor overleg en voorbereiding van de lessen bedraagt 20 coördinatie-uren (= 30 Lt).

Organisatie neventraject

Het neventraject wordt in principe achtereenvolgens aangeboden in 4 modules¹⁵:

- Project Socio-Culturele Vorming (= 60u)
- Project Algemene Vorming 3 (1-2) Functionele taalvaardigheid 1 (BSO3) (= 40u)
- Project Algemene Vorming 3 (1-2) Functionele taalvaardigheid 2 (BSO3) (= 40u)
- Project Algemene Vorming 3 (3) Functionele Tekstgeletterdheid (BSO3) (= 40u)

Locatie neventraject

De lessen gaan door in een simulatielokaal van de vakopleiding.

Samenwerking taal- en vakdocent

- Het materiaal wordt ontwikkeld door de taaldocent.
- Wekelijks vindt er overleg tussen de taaldocent en de supervisor plaats.
- De supervisor en de cursisten geven aan waar er problemen zijn en de taaldocent speelt erop in.

Aanpassing van didactiek vakdocent

- De docenten letten op hun taalgebruik: lager tempo en verzorgde taal.
- Door handelingen en voorbeelden wordt er veel gevisualiseerd.
- Tijdens de praktijklessen wordt er ervaringsgericht/levensecht geleerd.
- Er is veel plaats voor interactie en ervaringsgerichte activiteiten.

Materiaal

- visualiserend materiaal: prenten, voorwerpen, ...
- het cursusmateriaal werd nog niet aangepast

Ondersteuning bij de aanpassing van de didactiek

- De taaldocent overlegt wekelijks met de supervisor. Tijdens dit overleg worden ook NT2-tips door de taaldocent gegeven.
- Met de andere vakdocenten heeft de taaldocent nu nog niet zoveel contact.

Infrastructuur

- De banken staan in een U-vorm om interactie te bevorderen.
- Er is een simulatielokaal waar ervaringsgericht wordt geleerd.

¹⁵ Welke modules het centrum aanbiedt, hangt af van de taalvaardigheid van de cursisten. Zijn de cursisten talig sterk genoeg, dan kan het centrum kiezen om de module Project Socio-Culturele Vorming niet te geven. Voor meer informatie zie *Stappenplan Talig Beroepsgericht Neventraject*.

PRAKTIJKVOORBEELD 4

Voortraject social profit verpleegkunde Linguapolis i.s.m. VDAB Antwerpen

Beschrijving voortraject social profit

Hoofddoel van het *volledige* voortraject social profit: meer allochtone werkzoekenden toeleiden naar een tewerkstelling en/of opleiding in de social profitsector.

Het volledige traject ziet er als volgt uit:

VOLLEDIGE VOORTRAJECT Social Profit							
VDAB	VDAB	VDAB	VDAB	VDAB	VDAB	LINGUAPOLIS	VDAB
Gemeenschappelijke module Nederlands (200u)	voorlopige opleidingskeuze	kennismakingsstage 1 (30u)	eventuele heroriëntatie	kennismakingsstage 2 (30u)	Beroepskeuze + intaketoets opleidingsvaardigheden	i.o.v. VDAB verdiepingsmodule Nederlands (200u)	screeningsstage (80u)

De gemeenschappelijke module wordt verzorgd door VDAB zelf en omvat 200u Nederlands in de beroepsgerichte context. De verdiepingsmodule wordt verzorgd door Linguapolis en omvat 200u Nederlands

Klaspopulatie verdiepingsmodule

Taalhomogeen¹⁶

Instroomvereiste gemeenschappelijke module Nederlands

A1/Breakthrough (1.1)¹⁷

Instroomvereiste verdiepingsmodule

A2/Waystage (1.2)

Beoogd uitstapniveau verdiepingsmodule

B2/Vantage (3.2)

Vorm van geïntegreerd onderwijs: een voortraject

Het volledige voortraject is een talige voorbereiding op latere tewerkstellings- of opleidingsperspectieven.

Screening en diagnostische toets

De screening gebeurt door VDAB bij de opstart van de volledige opleiding social profit voor allochtone werkzoekenden. De TOBA toetst of de cursist een basiskennis Nederlands bezit. Slaagt de cursist niet, dan moet hij eerst nog het overlevingsniveau A1/Breakthrough in een gewoon aanbod NT2 volgen. Slaagt hij wel, dan volgt hij een *gemeenschappelijke module Nederlands* van 200 uur. De cursisten maken daarna een voorlopige beroepskeuze en lopen twee kennismakingsstages van 60 uur. Vervolgens leggen ze een toets studievervaardigheden af en volgen ze een verdiepingscursus Nederlands van 200 uur. Daarna doen ze een screeningsstage van 80 uur.

Als de cursisten met de verdiepingsmodule zijn gestart, leggen ze een diagnostische taaltoets af om specifieke taalproblemen op te sporen.

¹⁶ In dit traject zitten enkel anderstalige cursisten die nog kampen met taalproblemen.

¹⁷ Zie bijlage 1 *Vergelijkend overzicht niveaus Nederlands tweede taal*.

Taaldocent

De *gemeenschappelijke module Nederlands* geeft een taaldocent van VDAB. De *verdiepingsmodule Nederlands* verzorgt een taaldocent NT2 van Linguapolis.

Inhoudelijke invulling van de module

De *gemeenschappelijke module Nederlands* is ingebed in de context van social profit. De *verdiepingsmodule Nederlands* is gebaseerd op de beroepscontext verpleegkundigen en opvoeders.

Didactiek van taaldocent

- De didactiek is specifiek gericht op anderstaligen.
- Er worden taakgerichte lessen gegeven.
- De contexten zijn social profit en verpleegkunde/opvoeders

Materiaal

- veel visualisering (prenten, gebaren, handelingen, transparanten)
- aangepast lees- en luistermateriaal waarin rekening wordt gehouden met het taalniveau van de cursisten
- taakgerichte opdrachten
- vakspecifieke rollenspelen

Tijdsbesteding

De *gemeenschappelijke module*: 20 weken circa 10u per week (totaal 200u)

De *verdiepingsmodule*: gedurende 11 weken circa 18 u per week (totaal 200u)

Infrastructuur

- De banken staan in een U-vorm om interactie te bevorderen.
- Er zijn geen simulatielokalen.

Samenwerking met de werk- of opleidingsvloer

- Door dit project ontstaat er samenwerking met de opleidings- of werkvloer.
- Het cursusmateriaal werd aanvankelijk ontwikkeld door de taaldocenten zonder nauwe samenwerking met de opleidings- of werkvloer. Hier komt stilaan verandering in.

Organisatie

Het voortraject wordt aangeboden en volledig gefinancierd door VDAB.

PRAKTIJKVOORBEELD 5

Opleiding gediplomeerde verpleegkunde Sito 7 i.s.m. VDAB

Beschrijving opleiding Gediplomeerde Verpleegkunde

De opleiding bestaat uit 4 modules verspreid over drie jaar. 'Kennis verwerven, vaardigheden ontwikkelen en een verpleegkundige attitude ontplooiën' worden in de thema's die tijdens de opleiding aan bod komen verwerkt. Het praktijkgedeelte, oefeningen en stages (klinisch onderwijs) blijft de helft uitmaken van de hele opleiding. Wanneer de cursist slaagt in een module ontvangt hij telkens een deelcertificaat. Het geheel van alle deelcertificaten geeft recht op het "Diploma in de Verpleegkunde".

Klaspopulatie vakopleiding

Taalheterogeen

Gewenst instroomvereiste vakopleiding

Om de lessen goed te kunnen volgen is een taalvaardigheidsniveau B1/Threshold (2.3)¹⁸ gewenst.

Vorm van geïntegreerd onderwijs: Nederlands op de opleidingsvloer

Vanaf dit schooljaar werd er in het kader van dit project gestart met Nederlands op de opleidingsvloer.

Toelatingsproef en diagnostische taaltoets op maat

- Alle cursisten die geen diploma secundair onderwijs hebben, leggen een toelatingsproef af. Eén onderdeel van deze proef is taalkundig: een leestekst met vragen, een samenvatting maken van de leestekst en een motivatiegesprek. De toelatingsproef toetst of de cursist voldoet aan de instroomvereiste. Slaagt een cursist niet, wordt hij doorverwezen naar VDAB of een centrum dat NT2 aanbiedt.
- Alle cursisten die met de vakopleiding starten, leggen tijdens de eerste cursusweek een diagnostische taaltoets op maat af. Deze toets stelt vast met welke talige problemen cursisten kampen en wie extra taalondersteuning kan gebruiken.

Taaldocent

Een lesgever NT2 van VDAB verzorgt Nodo.

Inhoudelijke invulling Nodo

- op stage
- in de praktijklessen
- als aparte beroepsgerichte taallessen
- individuele remediëring

Aanpassing van didactiek vakdocent

- De voorkennis van leerlingen wordt meestal geactiveerd om de nieuwe leerstof eraan vast te haken.
- De leerlingen halen zelf voorbeelden uit hun leefwereld of van de stagevloer aan.
- De leerlingen praten meestal in onderwijsgesprekken over de leerstof.
- De leerlingen praten soms in groepjes over de leerstof met behulp van interactieve werkvormen.
- In de praktijklessen wordt levensecht geleerd doordat de simulatievloer centraal staat in de lessen.

¹⁸ Zie bijlage 1 *Vergelijkend overzicht niveaus Nederlands tweede taal*.

Materiaal

- De leerstof wordt gevisualiseerd door afbeeldingen, foto's, voorwerpen, mimiek, gebaren, handelingen.
- Als contextuele ondersteuning worden transparanten met samenvattingen en schema's gebruikt.
- Er wordt met authentiek materiaal (brochures, producten, bijsluiters, ...) gewerkt.
- Tijdens de praktijklessen wordt er gebruik gemaakt van het simulatielokaal.

Ondersteuning bij de aanpassing van de didactiek

- De taaldocent overlegt regelmatig met de campuscoördinator en de stagecoördinator. Tijdens deze overlegmomenten worden er NT2-tips gegeven. Bijvoorbeeld: over verslagen schrijven, instructietaal, meer interactie in de klas.
- De taaldocent heeft ook overleg met stagebegeleiders en andere docenten om de taaldeficiëntie van individuele cursisten te bespreken en NT2-tips te geven.
- De taaldocent en de vakdocent maken praktijklessen in de simulatieklas taalgericht.

Infrastructuur

- In klassen waar het praktisch mogelijk is, staan de banken in een U-vorm om de interactie te bevorderen.
- Praktijklessen gaan door in simulatielokalen.

PRAKTIJKVOORBEELD 6

Voortraject administratieve bediendeopleiding Linguapolis i.s.m. VDAB Antwerpen

Beschrijving voortraject

Het is een voortraject Nederlands voor anderstaligen in functie en in de context van de administratieve bediendeopleiding.

Klaspopulatie voortraject

Taalhomogeen (enkel hooggeschoolde anderstalige werkzoekenden)

Vereist instroomniveau voortraject

A2/Waystage (1.2)¹⁹

Beoogd uitstroomniveau voortraject

B2/Vantage (3.2)

Vorm van geïntegreerd onderwijs: talig beroepsgericht voortraject

Het voortraject is specifiek gericht op cursisten die daarna de bediendeopleiding bij VDAB volgen.

Screening

De toelatingsproef gebeurt door VDAB en Linguapolis. Ze bestaat uit een schrijfpdracht en een gesprek waarin ook naar motivatie wordt gepeild. Dit bepaalt of een kandidaat in aanmerking komt of niet.

Taaldocent

Een taaldocent NT2 van Linguapolis verzorgt het voortraject.

Inhoudelijke invulling voortraject

- Productieve communicatievaardigheden - spreken en schrijven - staan centraal.
- De lesthema's, gespreksonderwerpen, leesitems en schrijfpdrachten worden geselecteerd in functie van de latere opleidings- en beroepscontext.
- Doel- en publiekgericht spreken en schrijven, zoals overleggen met collega's, rapporteren, klanten te woord staan, vormen een belangrijk onderdeel van de lessen.

Tijdsbesteding

15 u per week verspreid over 18 weken (= 270u)

Didactiek van taaldocent

- De didactiek is specifiek gericht op anderstaligen.
- Er worden taakgerichte lessen gegeven.
- De contexten zijn social profit en verpleegkunde/opvoeders.

Plaats voortraject binnen leertraject

Het is een traject ter voorbereiding van de administratieve bediendeopleiding voor anderstaligen.

Organisatie

Dit traject wordt gefinancierd door VDAB.

¹⁹ Zie bijlage 1 *Vergelijkend overzicht niveaus Nederlands tweede taal*.

Locatie voortraject

De lessen gaan door op Linguapolis.

Materiaal

- veel visualisering (prenten, gebaren, handelingen, transparanten)
- gebruik van aangepast lees- en luistermateriaal waarin rekening wordt gehouden met het taalniveau van de cursisten tot authentiek materiaal
- variatie aan materiaal (persberichten, internetdocumenten, audio- en video-opnames, ...)
- interactieve taakgerichte opdrachten
- rollenspelen

Samenwerking met vakopleiding of werkvloer

Het cursusmateriaal werd aanvankelijk ontwikkeld door de taaldocenten zonder nauwe samenwerking met de opleidings- of werkvloer. Hierin komt stilaan verandering.

Infrastructuur

- De banken staan in een U-vorm om interactie te bevorderen.
- Er zijn geen simulatielokalen.

PRAKTIJKVOORBEELD 7

Administratieve bediendeopleiding (tertiaire sector) voor anderstaligen VDAB Antwerpen

Beschrijving vakopleiding

De opleiding leidt tot een tewerkstelling als administratief bediende. Daarna doen de cursisten een eerste praktijkstage van 3 weken. Dit gebeurt in een gesimuleerde kantooromgeving bij VDAB. Vervolgens doen ze een tweede praktijkstage van 6 weken in een echt bedrijf.

Klaspopulatie vakopleiding

Taalhomogeen (hooggeschoolde anderstalige werkzoekenden)

Instreamniveau vakopleiding

B1/Threshold (2.4)²⁰

Screening

De screening gebeurt door VDAB.

Vorm van geïntegreerd onderwijs: taalgericht vakonderwijs

De vakdocenten houden rekening met het taalvaardigheidsniveau van de cursisten. Ze geven de nodige taalsteun, feedback en context om opdrachten tot een goed einde te brengen. De cursisten worden zeer strikt opgevolgd.

De cursisten krijgen in het vak 'klantgerichte communicatie Nederlands tweede taal' extra NT2 ingebed in de vakcontext en de nodige ondersteuning van de vakdocent tijdens andere vaklessen.

Inhoudelijke invulling vakopleiding

- klantgerichte communicatie Nederlands tweede taal (correspondentie, telefoneren, conversatie, woordenschat, correct Nederlands)
- klantgerichte communicatie in één vreemde taal (Engels, Frans of Duits)
- secretariaatsvaardigheden
- bedrijfsadministratieve vaardigheden
- boekhoudvaardigheden
- persoonlijke kwaliteit en werkgedrag tijdens de opleiding en erna
- 3 weken praktijkstage in een simulatieomgeving
- 6 weken praktijkstage in een bedrijf

Tijdsbesteding

- 5 maanden vakopleiding
- 3 weken praktijkstage in een simulatieomgeving
- 6 weken praktijkstage in een bedrijf

Samenwerking

- Er is een nauwe samenwerking en veel overleg tussen de taal- en de vakdocenten over de voortgang van de cursisten. Tijdens dit overleg worden specifieke taalproblemen besproken waaraan extra aandacht kan worden besteed in het vak Nederlands.
- De taaldocent geeft NT2-tips aan de vakdocenten.
- Tijdens de praktijkstage in het simulatiebedrijf hebben ze contact met andere oefenbedrijven in Europa.

Organisatie

Nodo wordt georganiseerd en gefinancierd door VDAB.

²⁰ Zie bijlage 1 *Vergelijkend overzicht niveaus Nederlands tweede taal*.

Aanpassing van didactiek taal- en vakdocenten

- Er wordt vertrokken vanuit realistische, functionele taaltaken.
- Interactie wordt gestimuleerd.
- De cursisten krijgen voldoende taalondersteuning van de vakdocenten.
- Ze krijgen nog extra ondersteuning NT2 in het vak klantgerichte communicatie Nederlands tweede taal.
- De docenten passen hun taalgebruik en tempo aan.
- De cursisten krijgen veel feedback op taken en de correcties van opdrachten worden zeer strikt opgevolgd.
- De cursisten worden gestimuleerd om woordenboeken te gebruiken tijdens de les.
- De eerste stage-opdracht situeert zich in een simulatiebedrijf van VDAB waar levensecht wordt geleerd.

Materiaal

- De cursus Nederlands werd aangepast aan het doelpubliek.
- De andere vakcursussen werden voor alle cursisten taalvriendelijker gemaakt.
- De leerstof wordt gevisualiseerd: afbeeldingen, schema's, gebaren, ...
- Door de realistische en functionele taaltaken wordt er voldoende context aangeboden.
- Er wordt met authentiek materiaal gewerkt.

Infrastructuur

- In klassen waar het praktisch mogelijk is, staan de banken in een U-vorm om de interactie te bevorderen.
- De kantoren van VDAB zelf worden gebruikt als simulatiebedrijf tijdens de eerste stage.